

UZASADNIENIE
do projektu uchwały Rady Miejskiej Cieszyna
w sprawie zmiany uchwały nr IX/92/19 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 27 czerwca 2019 r.
w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Budżetu Obywatelskiego Miasta Cieszyna

Budżet Obywatelski jest ważną inicjatywą, realnym wkładem mieszkańców w rozwój miasta. Zgodnie z zapisami ustawy o samorządzie gminnym budżet obywatelski jest szczególną formą konsultacji społecznych. W ramach budżetu obywatelskiego mieszkańcy w bezpośrednim głosowaniu mogą corocznie decydować o części wydatków budżetu miasta.

Art. 5a ust. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) stanowi, że wymagania jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego, określa rada gminy w drodze uchwały.

Realizując zapisy ww. ustawy, w dniu 27 czerwca 2019 roku Rada Miejska Cieszyna podjęła uchwałę nr IX/92/19 w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Budżetu Obywatelskiego Miasta Cieszyna.

W dniu 17.03.2025 r. Cieszyńska Rada Seniorów złożyła wniosek dotyczący podjęcia inicjatywy uchwałodawczej w sprawie zmiany przedmiotowej uchwały poprzez wprowadzenie następujących zmian:

1. Uchylenie zapisu § 5 ust. 6, który brzmi: „O projektach dopuszczonych do głosowania decyduje Burmistrz Miasta Cieszyna”;

W uzasadnieniu CRS wskazuje m.in., że nadanie Burmistrzowi Miasta szczególnego uprawnienia, jakim jest możliwość jednoosobowego decydowania o dopuszczeniu do głosowania projektów, stawia pod znakiem zapytania celowość powoływania Zespołu ds. Budżetu Obywatelskiego oraz przeprowadzanej przez Zespół weryfikacji formalnej i merytorycznej.

2. Wprowadzenie dodatkowej formy głosowania w postaci głosowania z użyciem papierowej karty do głosowania;

W uzasadnieniu CRS wskazuje m.in. na dyskryminację starszych mieszkańców miasta mających problemy z korzystaniem z nowych technologii i konieczność zapewnienia wszystkim mieszkańcom głosowania na równych zasadach i przy zachowaniu równych szans.

Ponadto, w złożonym wniosku CRS wspomina o dochodzących do niej sygnałach o sytuacjach, które miały miejsce w niektórych wyznaczonych placówkach umożliwiających głosowanie elektroniczne, gdzie możliwość oddania głosu warunkowano wyborem konkretnego projektu.

Po przeanalizowaniu ww. propozycji zmian i uwag Cieszyńskiej Rady Seniorów stoję na stanowisku, że:

ad.1. Uchylenie zapisu § 5 ust. 6 jest zasadne, zatem w przedstawionym projekcie uchwały:

- usunięto ust. 6 o następującej treści: „O projektach dopuszczonych bądź niedopuszczonych do głosowania decyduje Burmistrz Miasta Cieszyna”,
- zmodyfikowano ust. 5, który obecnie brzmi: „Zespół przygotowuje i zatwierdza listę projektów dopuszczonych do głosowania oraz listę projektów, które nie są dopuszczone do głosowania wraz z uzasadnieniem”.

Nie mniej jednak, po dokonaniu ww. zmian, z zapisów przedmiotowej uchwały nie wynikało, jaki organ zatwierdza ostateczne listy projektów dopuszczonych oraz niedopuszczonych do głosowania (po zakończeniu procedury odwoławczej), w związku z czym, proponuję dokonać zmiany § 6 (tryb odwołania od decyzji o niedopuszczeniu projektu do głosowania) dopisując ust. 7 o następującej treści: „Zaktualizowaną informację, o której mowa w ust. 6, zatwierdza Burmistrz Miasta Cieszyna i podaje do publicznej wiadomości na stronach internetowych: <https://cieszyn.budzetobywatelski.pl>, www.cieszyn.pl i w Wiadomościach Ratuszowych.”

ad.2. Elektroniczna forma głosowania na projekty zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego Miasta Cieszyna realizowana jest od roku 2017, kiedy to wybierane były projekty do realizacji w ramach BO na 2018 rok. Od tego czasu przeprowadzono 6 edycji Budżetu Obywatelskiego (na lata: 2019, 2020, 2022, 2023, 2024, 2025). Przez te lata nie wpłynął żaden wniosek ani sugestia dot. wprowadzenia głosowania w formie papierowej.

Obecnie, coraz więcej seniorów korzysta z nowych technologii, posiada smartfony. Powrót do głosowania papierowego byłby w ich przypadku „krokiem w tył”.

Co istotne, zgodnie z § 7 ust. 5 Uchwały nr IX/92/19 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Budżetu Obywatelskiego Miasta Cieszyna, osobom chcącym oddać głos, a nie posiadającym dostępu do sieci Internet, umożliwia się oddanie głosu w formie elektronicznej z wykorzystaniem sprzętu komputerowego znajdującego się w Urzędzie Miejskim w Cieszynie, Rynek 1, w Bibliotece Miejskiej w Cieszynie, ul. Głęboka 15 oraz w jej filiach: ul. Wąska 2, ul. Cieńciały 1, ul. Kamienna 3c, ul. Srebrna 6. Oddanie głosu jest możliwe w godzinach otwarcia wymienionych placówek.

W przypadku Urzędu Miejskiego wygląda to tak, że osoby chcące oddać głos na dany projekt korzystają z pomocy pracowników Referatu Strategii i Infrastruktury Miejskiej. Głosowanie w pozostałych ww. placówkach przebiega analogicznie, a pomocą służą ich pracownicy.

W tym miejscu wyjaśniam, że nie otrzymałam żadnych informacji czy też sygnałów dot. warunkowania możliwości oddania głosu w wyznaczonych placówkach wyborem konkretnego projektu. Dodatkowo informuję, że Urząd Miejski nie ma wpływu na zachowania osób, które we własnym zakresie organizują dodatkowe miejsca do głosowania na konkretny projekt.

Wyjaśniam również, że wprowadzenie dodatkowej, papierowej formy głosowania jest możliwe, jednak niesie ze sobą zagrożenia związane przede wszystkim z nieuczciwym pozyskiwaniem głosów przez autorów projektów. Ponadto, stwarza warunki do oddawania nieważnych głosów. Wymaga także wdrożenia czasochłonnej procedury związanej z weryfikacją oddanych głosów oraz wprowadzaniem ich do systemu.

Ponadto, w przedmiotowej uchwale dokonano zmian dotyczących aktualizacji adresów stron internetowych.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie uchwały w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia Budżetu Obywatelskiego Miasta Cieszyna w proponowanym brzmieniu jest uzasadnione.

Uchwała w sprawie budżetu obywatelskiego, który jest szczególną formą konsultacji z mieszkańcami wymaga zastosowania przepisów dot. konsultowania projektów prawa miejscowego.

W związku z tym, konieczne jest przeprowadzenie takich konsultacji w trybach określonych w następujących uchwałach:

1. nr XVII/179/20 Rady
Miejskiej Cieszyna z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Cieszyna,
2. nr XVII/180/20 Rady
Miejskiej Cieszyna z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.